

ΔΙΚΑΙΟ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

BUSINESS LAW INSIGHTS

Ειδική έκδοση

Απρίλιος 2025

Επίλυση Διαφορών
Επενδύσεις – Οικονομία
Διακυβέρνηση
κ Λειτουργία
Φορολογία
Εργασιακές Σχέσεις
Ανάπτυξη
Δημόσιες Συμβάσεις
Τεχνητή Νοημοσύνη

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗ

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δυναμική και προκλήσεις των επενδύσεων

Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας κατά τα επόμενα χρόνια θα εξαρτηθεί από το επίπεδο και τη σύνθεση των επενδύσεων που γίνονται το τρέχον διάστημα.

Κατά την τελευταία τριετία, 2021-2024, οι επενδύσεις κατέγραψαν γενικά θετική τάση και κυμαίνονται υψηλότερα από προηγούμενως, υπάρχουν όμως πλευρές της δυναμικής τους που απαιτούν ανάλυση, ιδίως ενόψει της ανάγκης περαιτέρω ενίσχυσής τους. Μετά την περιγραφή των πρόσφατων τάσεων, εξετάζουμε εδώ την εξέλιξη των ξένων επενδύσεων, καθώς και τη θέση των επενδύσεων στην υπόλοιπη οικονομία.

Εστιάζοντας στις πάγιες επενδύσεις, αυτές σε όλη την προηγούμενη τριετία ήταν εύρωστες παρουσιάζοντας ισχυρούς ρυθμούς μεγέθυνσης το 2021 και το 2022, σε ετήσια όσο και σε τριμηνιαία βάση. Το 4ο τρίμηνο του 2021 αυτή έφτασε στο +27,4%, ενώ το έτος έκλεισε με το εντυπωσιακό +20,8%, συγκριτικά με +1,6% του προηγούμενου έτους. Η δυναμική αυτή πορεία παρουσίασε σημάδια κόπωσης το 2022 (+16,2%) και εικόνα υποχώρησης το 2023 (+7,0%), με τα πιο πρόσφατα στοιχεία τριμήνου να επιβεβαιώνουν την τάση, καθώς η αύξηση περιορίστηκε στο +0,3% το 3ο τρίμηνο του 2024. Στην ίδια κατεύθυνση, οι συνολικές επενδύσεις σημείωσαν εξίσου υψηλές επιδόσεις, ενώ η τάση μεγέθυνσης έβαινε μειούμενη σε ετήσια βάση (+27,5% το 2021, +14,0% το 2022 και +1,3% το 2023).

Αυτή η ομαλή εικόνα των επενδύσεων δεν συμβαδίζει με την υψηλή μεταβλητότητα των αποθεμάτων, οι επενδύσεις στα οποία αντανakλούν κυρίως βραχυπρόθεσμες επιχειρηματικές στρατηγικές, όπως απόκτηση πρώτων υλών. Ενδεικτικά, το 1ο τρίμηνο του 2021 συνοδεύτηκε από συρρίκνωση των αποθεμάτων, ενώ το 2ο τρίμηνο του ίδιου έτους χαρακτηρίστηκε από συσσωρευση, η οποία ακολουθήθηκε από εκ νέου συρρίκνωση για τέσσερα διαδοχικά εξάμηνα. Τα πιο πρόσφατα στοιχεία δείχνουν σημαντική άνοδο των αποθεμάτων για τέσσερα

Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής IOBE και καθηγητής
Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

συναπτά τρίμηνα, αν και η τάση φαίνεται να επιβραδύνεται. Οι σχετικές έντονες διακυμάνσεις δεν είναι εύκολα ερμηνεύσιμες.

Ως προς τις συνιστώσες, οι τάσεις κατοικιών και κατασκευών όσο και του μηχανολογικού και μεταφορικού εξοπλισμού - κρίσιμος δείκτης για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη - ήταν αναλόγως παράγοντες επιτάχυνσης ή επιβράδυνσης των επενδύσεων κατά την τελευταία τριετία. Η ανάπτυξη των κατοικιών και κατασκευών είχε ήδη ξεκινήσει από το 4ο τρίμηνο του 2020 και κορυφώθηκε το 4ο τρίμηνο του 2022 (+40,7% συγκριτικά με +23,0% έναν χρόνο πριν), ενώ ο μέσος όρος των επόμενων τεσσάρων τριμήνων υποχώρησε στο +18,8%. Από το 4ο τρίμηνο του 2023 καταγράφεται επιβράδυνση (-0,8% για τις κατοικίες και κατασκευές και -1,7% για τον μη-

χανολογικό και μεταφορικό εξοπλισμό, έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2022).

Αύξηση άμεσων ξένων επενδύσεων

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) είναι πεδίο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, καθώς συμβάλλουν στην οικονομία όχι μόνο χρηματοοικονομικά, αλλά και με μεταφορά τεχνολογίας και σύγχρονων πρακτικών διοίκησης και ανταγωνισμού. Είναι επίσης πεδίο όπου η ελληνική οικονομία κατέγραψε υστέρηση κατά τις δεκαετίες πριν από την κρίση. Σε πρόσφατη μελέτη του, ο ΟΟΣΑ καταγράφει αύξηση των ΑΞΕ στην Ελλάδα κατά 62% την περίοδο 2021-2023 (κατά μέσον όρο 6,7 δισ. δολάρια ετησίως) συγκριτικά με την περίοδο 2017-2019 (κατά μέσον όρο 4,15 δισ. δολάρια ετησίως). Αυτή συνάδει με τη γενικότερη θετική πορεία της ελληνικής οικονομίας. Εντούτοις, οι παγκόσμιες προκλήσεις του 2023, συμπεριλαμβανομένων του υψηλού πληθωρισμού και των γεωπολιτικών εντάσεων, συνέβαλαν στη μείωση κατά 7% των παγκόσμιων ροών ΑΞΕ, επηρεάζοντας και την Ελλάδα. Πάνω από το 60% των εισερχόμενων ΑΞΕ το 2024 κατευθύνθηκε στην αγορά ακινήτων με έμφαση στις κατοικίες, τάση που αποδίδεται στην αυξημένη ζήτηση για τουριστικά καταλύματα και στην ελκυστικότητα της ελληνικής αγοράς για ξένους επενδυτές, ενώ άλλοι τομείς οι οποίοι προσείλκυσαν ΑΞΕ ήταν η μεταποίηση και η εφοδιαστική αλυσίδα (16,86% και 1,73% αντίστοιχα το 2023).

Οι επενδυτικές επιδόσεις ανταποκρίθηκαν σε μεγάλο βαθμό στους στόχους του κρατικού προϋπολογισμού. Σχετικά, ήταν σημαντική η χρηματοδότηση της Ε.Ε., ιδίως από το Ταμείο Ανάκαμψης, σε τομείς όπως η πράσινη ενέργεια, οι υποδομές και η ψηφιοποίηση. Όμως, ο

«Η επιτάχυνση των επενδύσεων και ιδίως η αύξηση αυτών που έχουν μεσο-μακροπρόθεσμο χαρακτήρα και υποστηρίζουν καινοτόμο και νέα παραγωγή είναι απόλυτη ανάγκη για την ελληνική οικονομία».

λόγος επενδύσεων προς ΑΕΠ παραμένει πολύ χαμηλότερος από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Το 2021 ήταν μόλις στο 10,7% του ΑΕΠ. Αν και μέχρι το 2024 έβαινε αυξανόμενος προς το 14% του ΑΕΠ, υπολείπεται σημαντικά (21,6% στην Ευρωζώνη).

Η επιτάχυνση των επενδύσεων και ιδίως η αύξηση αυτών που έχουν μεσο-μακροπρόθεσμο χαρακτήρα και υποστηρίζουν καινοτόμο και νέα παραγωγή είναι απόλυτη ανάγκη για την ελληνική οικονομία. Οι ρυθμοί μεγέθυνσής της υπερβαίνουν το τελευταίο διάστημα συστηματικά τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους, αλλά παραμένουν κρίσιμες υστερήσεις στη μέση παραγωγικότητα της οικονομίας, στον βαθμό που ενσωματώνει νέες τεχνολογίες και τελικά στο επίπεδο εισοδημάτων που μπορεί να προσφέρει, κυρίως στους μισθωτούς εργαζομένους. Η επιμονή σε ουσιαστικές δομικές αλλαγές, ιδίως στο πώς συναρτάται ο ανταγωνισμός στις αγορές με τον δημόσιο τομέα, μπορεί να οδηγήσει στην επιθυμητή αύξηση των επενδύσεων εφεξής. ♦

